

H2. Natuurmystiek

Kernvraag

Vinden we een begin van **oplossing in de natuurmystiek**? Waar vinden we weer een **spoor van levenskracht**?

Kern aanpak

2.1 De therapie van **Brown**: het **lichaam kan bemiddelen tussen innerlijk en uiterlijk**. Daarvoor doet Brown een beroep op de **mystiek**.

2.2. Hva **verkent de ervaringen en visies van 5 natuurmystici**. Brengt zo natuurmystiek, mystieke transformatie, natuurvriendelijke grondhouding en 'wederopstanding van het lichaam' in verband met een incarnatorische theologie, met de evolutiebiologie en natuurfilosofie van de twintigste eeuw. Hij ziet **parallellen in de aziatische natuurmystieke tradities** (yoga).

2.1. De mystieke weg

De **mysticus** richt zich op het persoonlijk geestelijk ontwikkelingsproces en baseert zich meer op **persoonlijke ervaring** dan op kerkelijke dogma's. Sinds de reformatie is er **verwijdering** ontstaan **tussen theologie en mystiek** en daarmee is de **eenheid van leer en leven** verloren gegaan.

De **mystieke weg** is een **organisch levensproces gericht op transcendentale doelen**. De mystieke weg kent 3 **fasen**: het **ontwaken** van het zelf dat zich de goddelijke werkelijkheid bewust wordt; het realiseren dat **zuivering** nodig is; en de **verlichting** van het Zelf met de godservaring. Toch volgt er dan nog een **diepere zuivering** in de 'donkere nacht van de geest'. In fase vijf vindt dan de **vereniging met God** plaats, de hoogste vreugde en genot.

Bij de **mystiek van de natuur** is er sprake van een **nieuwe waarneming** van de natuur: de verandering van de binnenwereld doet **ook de buitenwereld** anders zien. Kijk maar naar de mystici.

2.2.1. Albert Schweitzer. De **eenheid van geest en lichaam** moet behouden blijven, **evenals de eenheid mens en natuur**. De problemen van mens en natuur moeten worden aangepakt met een **andere grondhouding**. Die vind je in de **'toewijding tot de buitenwereld'**, een zorg voor de wereld, zo men wil naastenliefde. De **eerbied voor het leven** is een eerbied voor de eigenwaarde van de ander. S. **natuurervaring** kan gezien worden als een **relatie tussen partners die op wederkerigheid is gebaseerd** en hij ziet een verband met de relatie tussen man en vrouw en tussen ouder en kind.

2.2.2. Franciscus van Assisi maakt de rol van de mystieke weg duidelijk in de **veranderende natuurhouding** en die trekt hij expliciet door naar de **godservaring**. Net als bij Schweitzer een wezenlijke **verbinding tussen sociale en natuurlijke levenshouding**.

2.2.3 De ideeën van **Jacob Boehme** zijn belangrijk in de **theologie en in de wetenschap**. Daarmee helpt hij de **overbrugging van de kloof** tussen die twee. In zijn **scheppingstheologie is tevens een persoonlijke bevrijdingstheologie** gelegen en dat vertoont **overeenkomst met de procestheologie**. De **mystieke weg loopt bij hem dus noodzakelijk via de natuur** en de natuur is zo geschapen dat het die rol ook kan helpen vervullen.

2.2.4. Priester en paleontoloog **Teilhard de Chardin** ontwikkelt een **eenheidsvisie van religie en wetenschap**. De **mystieke weg is dienst aan het komende 'corpus mysticum'**; de **natuurlijke evolutie van de mensheid op weg naar vereniging van hemel en aarde**. Dit noemt hij de **noogenese**. TC ziet 3 fasen in de evolutie met een toenemende complexiteit en toenemend bewustzijn: van de stof (geosfeer), van het leven (biosfeer) en van de geest (noosfeer). **De schepping is een blijvend wordingsproces, waarin het goddelijke incarneert en dat de mens moet voortzetten in zijn 'evolutie-opus'**.

2.2.5. In **Gopi Krishna's** autobiografie "Koendalini. De evolutionaire energie in de mens." legt hij grote **nadruk op transformatie als een innerlijk fysiologisch-neurologisch veranderingsproces**. 'Prana' staat zowel voor kosmische energie als voor de biologische geleider ervan in het menselijk lichaam. **Koendalini is belangrijk** omdat het **een ingang biedt in het transformatieproces met de somatische verandering**, om met Brown te spreken dus met 'de opstanding van het lichaam'.

Leclerc ziet het **Zonnelied**, een kosmische lofzang, **als een onbewuste symbolische weergave van het innerlijke veranderingsproces, de mystieke weg**. De vier elementen, de andere schepselen paren zon en maan, wind en water, vuur en aarde als een 'chemische bruiloft' aan de alchemist. **Het gaat om de paarvorming van het mannelijke en vrouwelijke**. Het zonnelied toont als het ware dat **een goddelijke opdracht in de natuur** is verwerkt, om dmv de universele aantrekkingskracht in 'al wat is' bij te dragen aan de **vereniging van hemel en aarde**.

Aan het eind **verzoent Franciscus zich ook met de dood**. Hij ondergaat de mystieke weg dus als een wedergeboorte en merkt dat **voorbij de zelfvervreemding de doodsangst geen vat meer op hem heeft**.

Het model van de schepper is de incarnatie van de geest: God doet zich kennen dmv een zichtbare realisatie in de wereld. **Het mystieke incarnatiemodel is een huwelijk van man en vrouw met de geboorte van een kind**. Dit model vereist een **onderlinge aantrekking tussen het alom aanwezige vrouwelijke en mannelijke, dat de kiem legt voor herstel van de oorspronkelijke eenheid**. Analoog aan het taoïsme en de alchemie. De **geestelijke transformatie moet gepaard gaan aan de lichamelijke transformatie**.

TC meent dat er een **faseverandering van de geest** moet optreden tot een hoger bewustzijn in het '*corpus mysticum*'. **Liefde en sympathie zijn de zuivere creatieve krachten in de mensenwereld, maar tevens de hoogste uitingsvormen van universele krachten die alles in de kosmos verbinden of bijeenhouden**.

Voor TC is de mens/mysticus medeschepper van het Komende Rijk. Nog radicaler: hij noemt de **mystiek de 'energie bij uitstek' als drijfkracht achter de evolutie**. Zijn paradigma is er een van **eenheid van geest-materie en van religie-wetenschap**. De omschakeling naar dit **nieuwe paradigma vergt van de wetenschapper een transformatie van grondhouding via de mystiek**.

De **chakra's** zijn te vergelijken met de **fasen in de mystieke weg**. Met zijn yoga-technieken geeft hij de **lichamelijkheid een grote plaats in de transformatie**. Hij **plaatst de fysiologische ontwikkelingspotentie van het menselijk zenuwstelsel in het kader van de evolutie van natuur en mensheid**. Een **nieuwe evolutiestap van het bewustzijn** behoort tot de mogelijkheden.

De evolutie van lichaam, natuur en mensheid moet gevat worden in een **overkoepelende kosmologie, waarin de religie centraal staat**. **Het transformatie-opus wordt daarmee een levensopdracht**. K meent dat veel ontwikkelingen in de wetenschap en natuur momenteel tegen de natuurlijke evolutie in werken. K roept dus op tot een **grotere aandacht voor het innerlijke leven en het transformatieproces**.